

Menntarannsóknasjóður

Styrkir til hagnýtra menntarannsókna 2023

Úthlutunarreglur og skilmálar

1. Hlutverk

Menntarannsóknasjóður mennta- og barnamálaráðherra styrkir hagnýtar menntarannsóknir á sviði leikskóla, grunnskóla, framhaldsskóla og frístundastarfs. Markmið menntarannsóknasjóðs er að styrkja stoðir hagnýtra menntarannsókna, auka tækifæri til að skapa og miðla þekkingu til frampróunar og farsældar í skólasterfi og styðja við framkvæmd menntastefnu.

Menntarannsóknasjóður styrkir rannsóknir sem byggja á samstarfi rannsakenda við íslenska háskóla eða aðrar íslenskar rannsóknarstofnanir við fagfólk í skóla- og frístundastarfi. Samstarf milli vettvangs og rannsakenda varpar ljósi á hvað reynst hefur vel í skóla- og frístundastarfi og hvar þarf að gera betur til að mæta þeim áskorunum sem fyrir hendi eru í því skyni að stuðla að auknum gæðum náms og kennslu og farsæld barna og ungmenni.

Með hagnýtum menntarannsóknum er átt við rannsóknir sem:

- skapa og miðla þekkingu á viðfangsefnum leik-, grunn- og framhaldsskóla og frístundastarfs sem leiðir til umbóta í námi og kennslu og stuðlar að farsæld barna og ungmenna,
- efla samstarf rannsakenda á sviði menntavísinda við fagfólk í skóla- og frístundastarfi.

Mennta- og barnamálaráðherra veitir styrki úr menntarannsóknasjóði árið 2023 á grundvelli 42. gr. laga nr. 123/2015 um opinber fjármál.

Mennta- og barnamálaráðherra ákveður áherslusvið í samræmi við áherslur í menntastefnu 2030.

2. Úthlutunarnefnd

Ráðherra skipar sex manna ráðgefandi úthlutunarnefnd sem leggur mat á umsóknir og gerir tillögu að úthlutun. Ráðherra skipar tvo nefndarmenn án tilnefningar og skal annar þeirra vera formaður, einn skal vera tilnefndur af samstarfsnefnd háskólastigsins, einn af Kennarasambandi Íslands, einn af Sambandi íslenskra sveitarfélaga og einn af Menntamálastofnun.

3. Verkefni úthlutunarnefndar

Úthlutunarnefnd leggur mat á umsóknir og gerir tillögu til ráðherra um hvernig skuli ráðstafa fjárveitingu til styrkþega. Mat á umsóknum byggir m.a. á fyrirliggjandi samstarfsýfirlýsingu rannsakenda við skólasamfélagið, hagnýtu gildi verkefna, færni og aðstöðu umsækjenda til að framkvæma verkið og líkum á að verkefnið skili mælanlegum árangri og ávinningi fyrir íslenskt menntakerfi.

Kostnaður við umsýslu skal greiddur af ráðstöfunarfé sjóðsins.

4. Auglýsing styrkumsókna

Mennta- og barnamálaráðherra auglýsir eftir umsóknum um styrki og skal auglýsing birtast í dagblöðum á landsvísu og á vef mennta- og barnamálaráðuneytis og Rannís.

Í auglýsingu skulu koma fram upplýsingar um hlutverk sjóðsins, áherslur, umsóknarfrest og hvernig sótt er um.

Frestur til að skila inn umsóknum skal að lágmarki vera 3 vikur.

5. Umsóknir

Til að umsókn teljist gild verður hún að innihalda lýsingu á áætluðum ávinningi fyrir íslenskt menntakerfi og hvernig niðurstöðum verði miðlað til skólasamfélagsins. Jafnframt skal umsókn innihalda nöfn, ferilskrár og menntun ábyrgðaaðila rannsóknar ásamt rannsóknar- og kostnaðaráætlun. Umsókn skal einnig innihalda nöfn og undirritaða samstarfsyfirlýsingu annars vegar rannsakenda og hins vegar fulltrúa þeirra fagaðila sem taka þátt í rannsókninni, s.s. skólastjórnenda, kennara, annarra starfsmanna skóla, fræðsluaðila og frístundastarfs eða fulltrúa rekstraraðila skóla sem taka þátt í rannsókninni. Nöfn meistara- og doktorsnema og nýdoktora þurfa ekki að liggja fyrir. Taka skal fram hvort sótt hafi verið um aðra styrki fyrir verkefnið eða það hlotið aðra styrki.

Umsóknir um styrki úr sjóðnum skulu berast Rannís með rafrænum hætti.

6. Mat á umsóknum

Mat á umsóknum byggist á eftirfarandi atriðum:

1. Mikilvægt er að verkefnið hafi vel skilgreindar rannsóknarspurningar/tilgátur og markmið og sé skipt í vel afmarkaða verkþætti.
2. Lýsa þarf hverjum verkþætti fyrir sig, tengingum við aðra verkþætti í verkefninu og áætla tíma sem fer í hvern verkþátt.
3. Gera verður grein fyrir þeim rannsóknaraðferðum sem notaðar eru og af hverju þær eru notaðar í hverju tilfalli. Aðferðafræði við söfnun upplýsinga og mat á gögnum þarf að liggja fyrir.
4. Lýsa skal helstu vörðum í verk- og tímaáætlun sem marka skil á milli áfanga í verkefninu.
5. Gera skal grein fyrir samstarfi innan verkefnis, bæði milli ólíkra vísindamanna og rannsakenda, sem og samstarfs við leik-, grunn- og framhaldsskóla og frístundastarfs. Ef um er að ræða alþjóðlegt samstarf í verkefninu skal því lýst sérstaklega.
6. Upplýsingar ef við á um hvaða hlutar verkefnisins eru doktorsverkefni, við hvaða skóla og deild nemarnir leggja stund á námið, hver leiðbeinir og í hverju framlag þeirra er fólgið í rannsókninni.
7. Gera skal grein fyrir áætluðum ávinningi fyrir íslenskt menntakerfi.
8. Ávinningur getur verið þekkingarlegur, umhverfislegur, hagrænn, félagslegur o.s.frv. Afrakstur verkefna eru mælanlegar „einingar“ sem koma út úr verkefninu. Dæmi um afrakstur eru: Lýsingar á hagnýtingu þeirra í skólum og/eða frístundastarfi, birtar vísindagreinar, ritverk, háskólagráður, rannsóknaraðferðir o.fl.
9. Gera skal grein fyrir því hvernig staðið verður að kynningu rannsóknarniðurstaðna þannig að þær nýtist í stefnumótun og framkvæmd skólastarfs í leik-, grunn- og framhaldsskólum og frístundastarfi, ásamt því að leiða til umbóta í námi og kennslu og stuðla að farsæld barna og ungmenna.
10. Um birtingu og aðgengi að rannsóknarniðurstöðum gilda ákvæði 10. gr. laga um opinberan stuðning við vísindarannsóknir nr. 3/2003, með áorðnum breytingum. Gera skal grein fyrir birtingu þeirra í fagritum, skýrslum, ráðstefnum, o.s.frv.
11. Gera skal grein fyrir siðfræðilegum álitamálum ef við á, þ.m.t. álitaeftum skv. lögum um vísindarannsóknir á heilbrigðisviði nr. 44/2014 og hvernig lögum nr. 90/2018 um persónuvernd og vinnslu persónuupplýsinga verður framfylgt.

7. Afgreiðsla umsóknar

Rannís tilkynnir umsækjendum um afgreiðslu umsókna þeirra og gengur frá skilmálum við hvern styrkþega. Styrkur greiðist út í tvennu lagi, fyrri hluti styrks (80% af styrkuppþæð) þegar gengið hefur

verið frá skilmálum við styrkþega og síðari hluti styrks (20% af styrkuppþæð) þegar skilgrein um ráðstöfun styrks hefur verið samþykkt af mennta- og barnamálaráðuneyti.

Upplýsingar um styrkveitingar verða birtar á vef mennta- og barnamálaráðuneytis og Rannís.

8. Eftirlit með framkvæmd verkefna

Styrkþegar skulu gera grein fyrir niðurstöðum rannsókna þegar þær liggja. Eigi síðar en tveimur mánuðum eftir lok verkefnis skilar ábyrgðaraðili rannsóknar Rannís greinargerð um framkvæmd rannsóknar, nýtingu styrks og miðlun niðurstaðna.

Heimilt er að krefja styrkþega um endurgreiðslu styrks, að hluta eða öllu leyti, ef sýnt þykir að styrkfé hafi ekki verið eða verði ekki nýtt í þeim tilgangi sem ætlað var eða greinargerð hefur ekki borist innan eðlilegra tímamarka.